

Arderiu

La Pobla de Lillet

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Al Catllaràs.
Emplaçament Des de Falgars agafar la pista direcció Xalet, continuar i el primer trencall a l'esquerra

Coordenades:

Latitud: 42.22124
Longitud: 1.97524
UTM Est (X): 415426
UTM Nord (Y): 4674849

Classificació

Número de fitxa 08166 - 41
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle XIV-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08165A006000870000GD
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 02/06/2009 - 02:00

Descripció

La masia d'Arderiu està emplaçada al davant de Roca Forcada (la roca queda al sud de la casa), en una vessant que s'obra cap al sud-est i en concret a la zona més planera d'aquesta costa. Les construccions que

conformen la masia estan ubicades ocupant dues feixes; així a la part superior hi ha el paller, i a sota, la casa a l'extrem nord-est i una altra construcció destinada a corts i paller a la banda sud-oest. La casa és de planta rectangular, consta de planta baixa i dues plantes més, té coberta a dos vessants amb el carener paral·lel a la façana principal (la més allargada). Està construïda adossada a un marge, fet que li permet tenir accés a peu pla a dos nivells de planta; l'adaptació al terreny també determina que la façana principal estigui encarada cap al sud-est, i que aquesta presenti major alçada. En conjunt les obertures han estat modificades, hi ha dues portes d'accés, una al mur oest i a nivell de planta primera, i que ha estat refeta (al seu costat hi ha unes poques dovelles, restes segurament d'una antiga obertura), i l'altra, a la façana principal, també de constitució senzilla; a més, a l'extrem est hi ha una altra gran obertura feta amb arc rebaixat de maó posat a sardinell (aquesta dóna accés a aquest cos que és una ampliació). A la planta primera, al centre hi ha un balcó, la resta són obertures simples. Al mur nord hi ha una petita finestreta espitllurada. La casa mostra una primera estructura més petita, a la qual posteriorment se li va afegir un cos a l'extrem nord-est que n'allargà la planta; contemporàniament a aquesta ampliació es degueren realitzar altres modificacions. Els murs de l'estructura originària són de pedres més grans i lleugerament més ben desbastades; les cantoneres són totes elles formades per grans blocs desbastats. Al sud-oest hi ha un cobert de planta allargada, la part baixa és de murs de pedra però contemporàniament se'l va realçar amb totxana; està cobert a un sol vessant que desaigua al sud. A la feixa superior trobem el gran paller, és de dos nivells, amb accés al superior des del marge per la part posterior del mur; és cobert a dos vessants, amb el carener orientat nord-sud; la façana principal és oberta cap al sud-est, on hi ha l'era.

Al davant i a la part de sota de la casa s'hi obren grans prats i camps de conreu. El conjunt dels edificis està essent objecte d'una reforma, també de l'entorn que es mostra molt endreçat.

Observacions:

La masia d'Arderiu està ubicada a la Serra del Catllaràs, al davant de la Roca Forcada. La Serra va ser declarada Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) l'any 1992.

Fa un temps que s'hi estan fent obres de rehabilitació i reforma del conjunt d'edificis.

Història

Són nombroses les referències que trobem al cognom Arderiu, sobretot al període baixmedieval. Es tracta d'una nissaga molt vinculada a la Pobla de Lillet, i que al llarg del anys donà nom a diferents personatges entre els que trobem a Joan Arderiu, batlle de la Pobla, Francesc Arderiu, prior de Sant Jaume; i Gerònima Arderiu, esposa de Joanot Riembau.

En un document de 1388, apareixen "Raymundum Arderiu" i "Guilelmum Domingo Darderi", és un document on s'explica la sol·licitud que van realitzar diverses persones al bisbe de la Seu d'Urgell, referent a l'estat d'abandonament en que es trobava l'església de Sant Serni de Merolla, i demanant fós censurada i que tots els seus objectes es portessin a l'església de Santa Maria de Lillet, on inaugurarien un altar dedicat a Sant Serni; en motiu de la petició es realitzà una visita al lloc per comprovar-ho. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,70).

El 1440 Pere Arderiu junt amb altres personalitats, se'ls donava plena potestat per refer i ordenar el que fós necessari per tal de reparar les artilleries del castell de la Pobla de Lillet, davant el perill d'atac dels francesos.(SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,227).

Al 1467 mossèn Francesc Arderiu fou empresonat a la vila de Bagà, com a presoner de guerra del senyor vescomte d'Illa i de Canet. Aquest mateix, el 1470, consta com a prior de Sant Jaume de Frontanyà. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,456).

També al segle XV trobem a Joan Arderiu, que consta com a batlle del castell de Lillet; en un un document de confirmació de la batllia feta pel senyor D. Felip Galceran de Castre i de Pinós el 1472, li confirmà la batllia a Joan Arderiu com a batlle, i també a altres persones entre les quals, hi ha Pere d'Arderiu i Jaume

d'Arderiu; això succeïa en un moment de certa conflictivitat política a nivell català i local. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,246). Sembla que aquest Joan Arderiu és el mateix que el 1524 consta com a cavaller domiciliat a la Pobra. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,368).

Pels volts de mitjans del segle XVI, Gerònima Arderiu, filla i herevà de mossèn Joan Arderiu, cavaller i de la senyora Angela de Planella, es va casar amb Joanot de Riembau, fill de Jaume de Riembau, donzell i procurador de les Baronies de Pinós i Mataplana. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,458).

Arderiu consta el 1573 com una de les masades de la parròquia del monestir de Santa Maria de Lillet que van haver de col·laborar en la reparació de l'església i el monestir arran de les bregues tingudes ente la família Cadell i la Riembau. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.III,184).

A data de 1576 consta la compra de la propietat d'Arderiu per part del donzell Jaume Descallat, per 386 lliures al pagès Pere Arderiu. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,388).

Al 1856, en el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63.1856 nº 32" (ACBR), apareix la casa d'Arderiu, consta com a propietari Joan Camprubí.

Bibliografia

BOIXADER, P. (1997: 34-36): "Inventari de les cases de pagès de la vall de Lillet". L'Erol, núm. 53, primavera 1997.

ROSIÑOL I ORRIOLS, J. (1988): El passat de la nostra vila. La Pobra de Lillet. Recull històric, geogràfic i cultural. Ed. La Llar del Llibre, Barcelona.

SERRA VILARÓ, J. (1989): Baronies de Pinós i Mataplana. Reproducció facsímil de l'obra de 1930, editat el 1989 pel Centre d'Estudis Baganesos.

